

ČE NI ZA GOVEDO, JE ZA KONJE

Barje kot vrt na boku Ljubljane

Martin Snoj, Lipe 19 na Barju je za posvet o izkušnjah in možnostih kmetovanja na Barju (27. 10.) pripravil pet strani dolgo razpravo o zapazanjih, kako so včasih skrbeli za Barje, o povojnih akcijah na njem ter o možnostih reje živine, pridelovanja krme in vzgoje vrtnin na tem nad 16 tisoč ha velikem zemljišču med Ljubljano in Krimskim hribovjem.

Iz njegovega zapisa povzemamo ugotovitve, ki bi jih prav govoto potrdili tudi drugi barjanski kmetje.

»Zaradi posebnosti pri sestavi tal, svojske lege, mnogo večjega dotoka vode, kot ga je sposobna odvesti ljubljanska skozi Ljubljano, pa tudi zaradi tega, ker se barje z južne strani zajede v Ljubljano, zahteva več pozornosti kot drugi predeli okrog Ljubljane.

Vendar pa tega po II. svetovni vojni ni dočakalo.

Ne morem mimo dejstva, da so naši predniki veliko več naredili za izboljšanje barja brez mehanizacije, kot pa zmoremo danes v atomski dobi. Če se spomnimo na uravnavanje ljubljanske skozi Ljubljano in velikanska dela, ki so jih imeli z Gruberjevim prekopom, drugega sploh ni potrebno omenjati. Ne vem, od kod tem ljudem toliko energije, volje in finančnih sredstev. Ne bi želel primerjati, toda očitno jim danes nismo kos.

Tudi v kmetijstvu je bil napredek, saj so naprednejši kmetje obdelovali zemlje večje parcele izsuševali skupaj, pridelovali vse mogoče kulture in tudi na drobno melioracijsko mrežo niso pozabili.

Na vse to po II. svetovni vojni nismo bili več dovolj pozorni, verjetno predvsem zato, ker so nekateri menili, da tem problemom ni potrebno namenjati posebne skrbi, saj lahko vse uvozimo.

Še enkrat več pridelkov

Kot dolgoletni pridelovalec najrazličnejših kultur, tudi zelenjave, rejec goveda in konj, celo na najbolj poplavnem območju barja, Martin Snoj zagotavlja, da bi z barja lahko dobili še enkrat ali pa celo še več pridelkov, mleka in mesa, kot sedaj.

»Nisem le opazovalec,« je zapisal v svoji razpravi, ali teoretik, ampak izkušen kmet, zato zavračam teorije, ki jih ni mogoče izpeljati v življenje.

Na barju smo v zadnjih desetletjih naredili velike napake pri hidromelioracijah in agro posegih. Kar smo svetovali, kmetje nismo upoštevali. Krivce za tako slabo stanje pa danes ne najdemo, čeprav vemo, kdo so.

Kljub temu mnogi vztrajajo in s svojim delom dokazujejo, da je mogoče tudi tu umnejše in uspešnejše kmetovati.

Število goveje živine, kljub močnemu razrastu preslice, ni upadlo. Predvsem zaradi izjemnega povečanja pridelovanja koruze, ki je primerna za siliranje in krmljenje v zrnu. Za njeno hranjenje postavljamo na barju lesene silose ali pa gradimo betonske koritaste kašče. Izboljšala se je opremljenost kmetij s stroji, vse več pa je tudi novih hlevov.

Tudi zelenjava na barju lepo uspeva. Stročji fižol, kumare, buče – tudi jedilne – solato in druge vrtnine bi lahko pridelovali v neposredni bližini Ljubljane in je ne bi bilo potrebno voziti v naše glavno mesto iz tisoč kilometrov oddaljenih krajev.

Zato menim, da je barje obetavno za razvoj konjereje, vrtnarstva, govedoreje, pridelovanja zdravilnih zelišč na manjših površinah ter pogzdovanje na tistih površinah, ki ne bi bile primerne za preje našete dejavnosti.

Da bomo to lahko izvedli, pa je potrebno izpolniti naslednje pogoje:

Kot je bilo zapisano že v prejšnji Naši

tilke, ki imajo plin v posodah za enkratno uporabo, postajajo med gorenjem vse bolj nestabilne, zato bi jih bilo treba namestiti v posodo ali kaj podobnega),

– petrolejske svetilke se sme polniti samo s petrolejem. Opažamo, da imajo nekatere svetilke prešibke objemke za obešanje, kar pomeni nevarnost, da goreča svetilka pade,

– svetilke na butan porabijo precej kisika in je treba prostore občasno zračiti,

– zaradi povečane nevarnosti je potrebno preveriti brezhibnost gasilnih aparatov in po potrebi namestiti dodatna gasilna sredstva,

– svetilke z odprtim plamenom se smejo uporabljati samo pod nadzorstvom.

Organizacije združenega dela in druge organizacije morajo svoje delavce seznaniti s požarnimi nevarnostmi ob omejitvi dobave električne energije in zadolžiti delavce za izvajanje posameznih ukrepov. Delovne ljudi in občane pa je potrebno opozoriti, da morajo tudi v gospodinjstvih izvajati vse prej navedene ukrepe.

Poleg tega opozarjamo, da smejo rokovati s svetilkami z odprtim ognjem le odrasle osebe, da ne smejo biti dosegljive otrokom in da morajo imeti za hitro gašenje pripravljeno gasilno sredstvo: ročni gasilni aparat, vedro vode, pesek in podobno.

Posebno pozornost je potrebno posvetiti zlasti objektom, kjer se zbira večje število ljudi oziroma so uskladiščene velike vrednosti (trgovina, gostinstvo, živinske farme in podobno).

INSPEKTORAT
ZA POŽARNO VARNOST
MSNZ, MESTO LJUBLJANA

Reja konj na barju lepo napreduje. Na njegovem ozemlju deluje pet plemenitih postaj z zadovoljivim številom plemenjakov. Pogoji za razvoj te živinorejske panoge so idealni.

komuni, so z nekaterimi deli na barju celo povečali poplavne površine, žal ponekod celo na območjih, ki jih je bilo mogoče preje obdelovati intenzivno.

Vem, da je za nad 50 odstotkov poplav na barju kriv človek. Točneje, tisti, ki skrbijo za odpiranje zapornic na ljubljanski in Gruberjevem kanalu.

Na samega Novega leta dan 1982. leta, ko je bil vodostoj na ljubljanskem barju najvišji po letu 1933, ko so bili travniki in njive tudi 1 m in več pod vodo, je bila ta služba

prepozna. Tako je po malomarnosti človeka zastalo na barju 30 milijonov kubičnih metrov vode.

Na posvetu, ki je sledil tem dogodkom, smo sicer sprejeli sklepe, ki pa so žal še vedno le na zapisniku, položaj pa se ni prav nič spremenil.

Vse odgovorne pozivam, da poskrbijo, da bo zagotovljeno, da bo ljubljanska odvedla z barja čim več nepotrebne vode. Če bomo storili to, potem bo barje lahko dalo kmetijstvu mnogo, mnogo več.

JAPONSKA TOČNOST PRESENEČA SLOVENCE

Nasvidenje v Pacugu

Mladinsko letovišče Pacug je kraj, kjer se spozna mnogo ljudi, ki tako ali drugače prispevajo k napredovanju naše občine in njenih posamičnih dejavnosti.

Potreba mladih, da bi imeli med bivanjem v Pacugu dobro ozvočenje, nas je seznanila z elektromehnikom Jožetom Kožarjem iz Rožne doline.

Združenje obrtnikov naše občine je prevzelo na svoje breme nakup opreme, Jože Kožar pa je kot poznavalec tega dela predlagal, kakšno opremo naj bi kupili, da bo zadovoljila vse: plačnika in porabnike.

Lahko rečemo, da je bil njegov nasvet pošten in podan le z željo, da ne bi nesmotrno koristili družbenega denarja.

Kje je vam pravzaprav stekla vaša zibka?

»Pristen Rožnodolčan sem.«

Kakšne so vaše dosedanje delovne izkušnje?

»Trinajst let sem prebil v ljubljanski Nami. Od prodajalca sem z izobraževanjem ob delu in z velikim veseljem do dela napredoval do pomočnika direktorja.«

So bile v Nami vpeljane poti napredovanja?

»Mladi smo imeli mnogo možnosti. Mnogi smo jih tudi izkoristili. Žal pa je nastopilo tudi obdobje mnogih nesoglasij med vodilnimi delavci. Takrat sem odšel med samostojne obrtnike.«

S kakšnim predznanjem o obrtnikovem načinu dela?

»Majhnim. Zgodilo se mi je, da sem za 10 odstotni prometni davek na storitve zvedel šele, ko sem moral plačati prvo davčno datatev.«

Menim, da so vsi, ki se odločajo za obrt preveč prepuščeni svoji iznajdljivosti. Ni poznavalca, ki bi na lastno pobudo novemu obrtniku podrobno razložil vse njegove dolžnosti in pravice.«

Delo vam je kljub temu dobro steklo. »Je. Montiram TV antene, skrbim za ozvočenja v mnogih poslovnih hišah, snemam reklamna sporočila in glasbo, izdelujem namenske mešalne mize za ozvočenja.«

Za vse moje delo pa je značilno, da sem točen in natančen. Mnoge stranke, ki sem jim prišel montirat anteno, so bile preseščene ob moji »japonski« točnosti.«

Kako je s surovinami, polizdelki, naročili, plačilom?

»Slaba založenost v tehničnih trgovinah zahteva večje zaloge in vezavo večjih sredstev. Domači polizdelki so cenejši od tujih. Naročil imam dovolj, tudi plačilo v Sloveniji poteka pravočasno.«

Montirali ste ozvočenje v Pacugu. Slišal sem, da bo potrebno ozvočenje prilagoditi dnevnemu programu bivanja. Prav rad se bom priključil pomladanski delovni akciji in izpopolnil uporabnost mintiranih naprav.«

STANE JESENOVEC

Za Jožeta Kožarja so značilne lastnosti: točnost, natančnost, delavnost in hitra vzpostavitev stikov z ljudmi. Zelo delaven je tudi v izvršnem odboru obrtnega združenja naše občine

Redukcije in požarna varnost

Varčevalni ukrepi z omejitvami dobave električne energije bodo v določeni meri vplivali tudi na požarno varnost. Zato je potrebno seznaniti delovne ljudi in občane z nevarnostmi in ukrepi, ki jih je treba uresničevati ob prekinitev električnega toka in pri uporabi svetilk z odprtim plamenom. V prostorih organizacij združenega dela, drugih organizacij in v prostorih, kjer se opravlja dejavnost z delovnimi sredstvi v lasti občanov, je potrebno ob odvzemu električne energije:

– Preveriti, ali so izključeni vsi elektroenergetski viri (svetila, peči, ventilacija, kotlarne in podobno) in da so izpraznjena dvigala.

– Preučiti možne vire vžiga zaradi nabiranja večje količine par vnetljivih tekočin, plinov ali trdnih snovi in storiti vse potrebno za preprečevanje (sušilnice, ekshaustorji itd.)

– Zaostri izvajanje ukrepov prepovedi uporabe odprtega ognja v conah nevarnosti pri vnetljivih tekočinah, plinih in eksplozivnih snoveh. Pri uporabi svetilk z odprtim plamenom je potrebno skrbeti za njihovo varno uporabo. Pri tem je treba biti pozoren, zlasti na to:

- da so postavljene na negorljivi postavki,
- da so odmaknjene vsaj 30 cm od gorljivih snovi (zaves in podobno),
- da so stabilno postavljene (butanske sve-